

[P. Munch.]

velvilligt paa Opfordringen, og jeg haaber, det maa sætte sit Spor i den kommende Tid.

Og nu Kommunerne. Ja, vore Kommuner har i de sidste Aar gjort meget for at imødegaa Arbejdsløsheden. Alligevel nærmer mange af dem sig nu det Punkt, hvor de ikke er i Stand til at fortsætte, med mindre de faar en vis Opmuntring af Staten. Lidt Opmuntring er der jo i Op-march til dem, der er 1 Mill. Kr., der skal fordeles for det, de har gjort; men jeg vilde tro, at det var nyttigt og heldigt, om man gik videre og stillede et lignende eller større Beløb til Raadighed for Foranstaltninger, som skal træffes. Vi har jo liggende i Arbejdsløshedsfonden Penge bestemt netop til Imødegaaelse af ekstraordinære Forhold som de nuværende og i Øjeblikket godt indelukkede i den paagældende Fond.

Men ogsaa Spørgsmaal, hvor man maa tage længere Sigt, melder sig. Den højtærede Statsminister har her peget paa, at Landbruget ikke havde nogen høj Arbejdsløshed. Der er saadan en vis Tilbøjelighed til at spille Bold mellem de forskellige Erhverv, man skal altid drille hinanden med det. De ærede Ordførere for Socialdemokratiet hører man undertiden drille Landbruget, og den højtærede Statsminister har en svær Lyst til at drille de andre ved at pege hen paa Landbruget som det lysende Eksempel. De 2 pCt., her var Tale om, tror jeg nu ikke, man skal tage alt for alvorligt. Jeg tror, at hvis den højtærede Statsminister havde været oppe til Eksamen i Nationaløkonomi og saa havde mødt med sine 2 pCt. arbejdsløse Landarbejdere, idet han havde sat Antallet af de arbejdsløse Landarbejdere i Forhold til Tallet paa alle dem, der er beskæftiget i Landbruget, saa havde han ikke haft synderlig Udsigt til at slippe helskindet fra den Eksamen. Men det er naturligvis rigtigt, at der i denne Forstand ikke er saa forfærdelig mange arbejdsløse dør. Men mon dog ikke Brøkerne er ret høje, hvis man sætter Tallet for Arbejdsløsheden i Øjeblikket i Forhold til Antallet af virkelige Landarbejdere. Noget helt andet er det jo, naar man sætter Tallet i Forhold til hele den Styrke af Tyende, som er antaget paa lang Tid. Jeg ved ikke, om den højtærede Minister ogsaa sætter det i Forhold til Antallet af dem, der ejer Jorden, og som i det hele taget arbejder i Landbruget.

Men det Forhold, der for Landbrugets Vedkommende gør sig gældende, og som der ikke ligger nogen som helst Anklage mod Landbruget i at fremføre, er dette, at som Vilkaarene er i Øjeblikket, kan Landbruget

ikke beskæftige det Fødselsoverskud, der udgaar fra Landbrugskredse Aar efter Aar; men det skyder et vist Antal ind til Byerne, til Byerhvervene, det ene Aar efter det andet. Og at denne Bevægelse af mangfoldige Grunde, som jeg ikke her skal komme ind paa, trænger til at blive imødegaaet, derom nærer jeg for min Del ingen Tvivl. Naar Landbruget er særlig vanskeligt stillet i Øjeblikket paa Grund af den Krise, med Hensyn til hvilken Regeringen ogsaa har vist ringe Energi og ringe Villighed til Forhandling om Foranstaltninger af mere vidtrækkende Karakter, saa turde dette være en af Aarsagerne til, at vi har den store Arbejdsløshed. Landbrugets ringe Købekraft i Øjeblikket og navnlig den ringe Købekraft før den sidste, meget gode Høst og Forbedringen af Priserne, turde være en af Hovedaarsagerne til den Arbejdsløshed, vi har i Øjeblikket.

Det er vor Opfattelse, at man her ikke blot burde have imødegaaet den øjeblikkelige Krise, men at man ogsaa i god Tid burde have tilrettelagt en nogenlunde dristig Fortsættelse af den Lovgivning, der skaber flere selvstændige Smaabrug i Danmark. Den Del af denne Lovgivning, der virkelig kan bygges paa, Jordlovgivningen af 1919, er jo ved at ebbe ud; en Afløsning af den er i allerhøjeste Grad paakrævet. Vi fra vor Side har stillet Forslag i saa Henseende. Den højtærede Statsminister har afvist dem med en endogsaa meget udpræget Kulde. De samme Forslag gik ud paa, at man ved at stille Byggegrunde lettere til Raadighed i Byerne kunde fremme et Byggeri med mindre Bygninger paa helt anden Maade, end det i Øjeblikket sker. Ogsaa dette vilde paa særdeles virksomfuld Maade mildne den Arbejdsløshed, som foreligger.

Jeg føjer til, at vi sikkert ogsaa har Brug for, at Staten opmuntrer og med de Midler, den overhovedet kan stille til Raadighed her, fremmer den Rationalisering, der kan hævde dansk Industris Konkurrencedygtighed overfor Udlandet; og jeg vil gerne i Sammenhæng hermed pege paa Betydningen af, at man ogsaa i Tide retter sin Opmærksomhed imod at lægge dansk Skoleundervisning noget bedre til Rette for de praktiske Erhverv, end det i Øjeblikket er Tilfældet. Jeg har den Følelse, at vi paa dette Punkt ligesom er ved at blive løbet forbi af en Række af de os omgivende Lande. Vi har staaet højt, vi har været foran; men vi staaar stille nu paa et Tidspunkt, da man ude omkring os gør sig de størst mulige Anstrengelser, maaske ikke mindst under Ind-